

УТВЪРДИЛ

Директор:

*(Име, фамилия, подпис)***ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
по учебния предмет човекът и обществото за 4. клас**

34 седмици x 1 час седмично = 34 часа годишно

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

18 седмици x 1 час седмично = 18 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
1.	1.	България – нашата земя хубава (начален преговор) с. 6 и 7 в учебника, с. 3 в учебната тетрадка	Актуализиране на компетентностите по темите от учебната програма за 3. клас: „Човекът в обществото“, „Българинът – гражданин на България и на Европа“, „Природните богатства на България“.	Актуализиране на знанията на учениците чрез разказ на учителя, прочит на обобщената информация в учебника и отговаряне на въпроси към нея. Групова работа за изпълнение на зад. 2 с описване на най-дългата река, най-обширната равнина и най-високата планина в България по дадени опори. Самостоятелно разпознаване на трудови дейности по изображения – зад. 3. Устно определяне на връзката им с особеностите на природната среда. Интерпретиране на примери за общуване в обществото – зад. 4.	
2.	2.	България в древността и Средновековието (начален преговор) с. 8 и 9 в учебника, с. 4 в учебната тетрадка	Актуализиране на компетентностите по темите от учебната програма за 3. клас: „Български корени“, „Българското общество през Средновековието“, „Природните и културните забележителности на България“	Актуализиране на знанията на учениците чрез разказ на учителя, четене на обобщената информация в учебника и отговаряне на въпроси към нея. Работа с линията на времето. Разпознаване на портретите на княз Борис и цар Симеон и ключови събития, свързани с тяхното управление. Обобщаване на приносите им за напредъка на България. Актуализиране на знанията за Второто българско царство – 2 зад. Разпознаване на културни паметници по изображения. Устни разкази по дадените опори в зад. 3.	

1	2	3	4	5	6
3.	3.	Българското общество през Възраждането (начален преговор) с. 10 и 11 в учебника, с. 5 в учебната тетрадка	Актуализиране на компетентностите по темите от учебната програма за 3. клас: „Българите в Османската империя през XV – XVII в.“, „Българското общество през Възраждането (XVIII – XIX в.)“	Актуализиране на знанията на учениците чрез разказ на учителя, прочит на обобщената информация в учебника и отговаряне на въпроси към нея. Работа с линията на времето. Разпознаване на портрети на книжовници и будители. Обобщаване на приносите им за напредъка на България. Описване на Българското възраждане с помощта на мисловна карта. Актуализиране на знанията за Априлското въстание и Руско-турската освободителна война чрез „облак от думи“.	
4.	4.	Диагностика – входно ниво	Компетентностите от учебната програма за 3. клас	Самостоятелна работа на учениците	
5.	5.	България – част от европейското семейство (нови знания) с. 12 и 13 в учебника, с. 6 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Използва географската карта и глобуса като източници на знания за местоположението на България на Балканския полуостров и в Европа. • Знае за принадлежността на България към Европейския съюз. • Илюстрира с примери значението на кръстопътното положение на България за стопанското и културното ѝ развитие. 	Беседа върху заглавието на темата. Работа със стенната карта. Изясняване на новото понятие „континент“. Работа с учебника – определяне на броя на континентите и назоваване на техните имена. Изпълнение на зад. 4. Определяне на местоположението на България в Европа. Изясняване на новото понятие „полуостров“. Работа със стенната карта на Европа – откриване на Балканския полуостров и определяне на местоположението на България на него. Изброяване на държавите и морето, с които граничи България. Определяне на разположението им спрямо страната ни и назоваване на посоките. Описване на държавните граници – зад. 5. Беседа по въпроса „Защо Черно море е морска „врата“ на България към света?“. Четене на текста от рубриката „Любопитно“. Обяснение от учителя – защо казваме, че България се намира на важен кръстопът; какви са предимствата и недостатъците на кръстопътното положение на България. Припомняне на най-важното от ученото за ЕС в 3. клас: ценности и ползи. Провеждане на викторина с въпроси от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
6.	6.	България на картата на Европа (затвърдяване) с. 14 и 15 в учебника, с. 7 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Използва географската карта и глобуса като източници на знания за местоположението на България на Балканския полуостров и в Европа. • Знае за принадлежността на България към Европейския съюз. • Илюстрира с примери значението на кръстопътното положение на България за стопанското и културното ѝ развитие. 	Поставяне на темата. Изясняване на понятието „глобус“. Работа с рубриката „Речник“. Сравняване на глобуса с географската карта. Наблюдаване на изображения глобус в учебника и отговаряне на въпроси – зад. 1. Откриване на Балканския полуостров на картата на Европа – зад. 2: разположение, граница с Черно море. Изпълнение на зад. 3 и беседа за значението на кръстопътното положение на България. Откриване на сгрешени думи в текст. Изброяване на ползите за България от членството ѝ в Европейския съюз.	

1	2	3	4	5	6
			й развитие.	Отговори на въпросите на Ани и Дани в учебника. Занимателна задача „Познайте кой/коя съм аз?“ – от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
7.	7.	Дунавската равнина – най-обширната в България (нови знания) с. 16 и 17 в учебника, с. 8 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	Поставяне на темата. Обясняване на новото понятие „природна област“ от учителя и изброяване на природните области. Определяне от учениците на местоположението на Дунавската равнина с помощта на фиг. 1 от учебника. Описване на границите ѝ от учителя на стенната карта. Разказ на учителя за повърхнината, климата, водите, почвите, растителността и животинския свят в Дунавската равнина. Работа с фиг. 2 и 3. Изпълнение на зад. 2. Откриване на полезни изкопаеми на картата на с. 68 в учебника. Беседа за значението на реките и отглежданите селскостопански култури. Групова работа за проучване на текста, поместен под фиг. 4, 5 и 6, и откриване на града на картата. Описване на град Габрово и посочване на местоположението му на стенната карта от учениците. Задаване на допълнителни въпроси към всяка група от учителя (от книгата за учителя). Урочно обобщение и домашна работа.	
8.	8.	Старопланинската област – най-дългата верига (нови знания) с. 18 и 19 в учебника, с. 9 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	Поставяне на темата. Определяне от учениците на местоположението на Старопланинската област с помощта на фиг. 1 от учебника. Описване на границите ѝ от учителя на стенната карта. Разказ на учителя за природата на Предбалкана. Изясняване на новите понятия „възвишения“ и „речни долини“. Изпълнение на зад. 1 от учениците. Разказ на учителя за природата на Стара планина. Работа с картата на с. 68 от учебника – откриване от учениците на най-високия връх и полезните изкопаеми. Изясняване на значението на природните богатства в областта съвместно с учениците. Работа със снимките на фиг. 4 и рубриката „Любопитно“. Изясняване на понятието „проход“, посочване на примери и беседа за значението на проходите. Откриване на картата на по-големи градове в Старопланинската област. Разглеждане на снимките и текстовете, свързани с Враца и Велико Търново в учебника. Занимателна задача от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
9.	9.	Преходната област – мозайка от низини, полета и планини	• Изброява природните области в България – Дунавска равнина,	Поставяне на темата. Определяне от учениците на местоположението на Преходната област с помощта на фиг. 1	

1	2	3	4	5	6
		(нови знания) с. 20 и 21 в учебника, с. 10 в учебната тетрадка	Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. <ul style="list-style-type: none"> С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	от учебника. Работа с картата на с. 68 в учебника и стенната карта. Групова работа с текстовете за Задбалканските котловини, планините Средна гора и Странджа и Горнотракийската низина. обектите. Представяне на обектите с използването на стенната карта и изображенията в учебника. Задаване на уточняващи въпроси от учителя. Изясняване на понятието „ТЕЦ“. Изпълнение на зад. 9. Четене на текста в рубриката „Любопитно“. Урочно обобщение и домашна работа.	
10.	10.	От Дунав до Горнотракийската низина (затвърдяване) с. 22 и 23 в учебника, с. 11 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	Поставяне на темата. Подреждане на шест природни обекта според местоположението им от север на юг с използване на картата на с. 68 – зад. 1. Групова работа за откриване на излишния обект в колоната – второ подусловие на зад. 1. Разпознаване и описване на обекти от природните области – работа с илюстрацията на геройчетата Ани и Дни и снимките на Горнотракийската низина и Витоша – зад. 2. Групова работа с второто подусловие на зад. 2 – разпознаване на обектите от снимките, измисляне на заглавия, определяне в коя област се намира съответната група от снимки. Четене на текст и разпознаване на града по описанието му – трето подусловие. Беседа за използването на природните богатства в природните области. Занимателна задача от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
11.	11.	Рило-Родопската област – най-високата в България (нови знания) с. 24 и 25 в учебника, с. 12 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. 	Поставяне на темата. Определяне от учениците на местоположението на Рило-Родопска област с помощта на фиг. 1 от учебника. Работа с картата на с. 68 в учебника и стенната карта. Актуализиране на знанията на учениците от 3. клас за планините Рила, Пирин и Родопи. Систематизиране на отговорите и допълването им от учителя с нова информация. Изпълнение на задачи 2, 3 и 5. Изясняване на значението на природните богатства в областта. Четене на текста от рубриката „Любопитно“. Разглеждане на снимката на Благоевград и четене текста към нея. Откриване на картата на градове, разположени в Рило-Родопската област. Урочно обобщение и домашна работа.	

1	2	3	4	5	6
12.	12.	Черноморското крайбрежие – морската врата на България (нови знания) с. 26 и 27 в учебника, с. 13 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	Поставяне на темата. Изясняване на понятието „крайбрежие“ от учителя. Определяне на географското положение и границите на Черноморското крайбрежие. Работа с картата на с. 68 в учебника. Разказ на учителя за разрушителната сила на морската вода и последствията от нея – образуването на различни форми – полуострови, носове, заливи, плажове. Актуализиране на понятието „полуостров“. Показване от учителя на примери за носове и заливи на стенната карта. Разказ на учителя за климата край морето. Откриване от учениците върху картата на реки, които се вливат в Черно море. Изпълнение на зад. 6. Разказ на учителя за растителния и животинския свят в областта. Актуализиране на знанията от 3. клас за значението на Черно море. Изясняване на понятието „нефт“ от учителя и изясняване на значението му. Изпълнение на зад. 7. Работа със снимки на с. 27 и четене на текстовете под тях. Урочно обобщение и домашна работа.	
13.	13.	Из природните области на България (обобщение) с. 28 и 29 в учебника, с. 14 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява природните области в България – Дунавска равнина, Старопланинска област, Преходна област, Рило-Родопска област, Черноморско крайбрежие. • С помощта на карта определя местоположението на природните области и значението му за живота на хората. • Ориентира се по карта за най-големите селища и природни обекти във всяка от природните области. • Дава примери за основни стопански дейности в природните области. 	Поставяне на темата. Изпълнение на зад. 1 – прочит на текста, индивидуално или групово отговаряне на въпросите от учениците с използване на карта. Работа в групи по двама при изпълнение на зад. 2 за откриване на ключовите думи, които не са част от описанието на съответната планина. Групово или индивидуално изпълнение на зад. 3 – откриване и описване на обектите, номерирани върху картата. Изпълнение на второ подусловие на зад. 3 – откриване на градове, които не са на правилното място върху картата. Проверка с помощта на картата на с. 68. Изпълнение на зад. 4 – подреждане на географските обекти според местоположението им от север на юг. Работа в групи по двама за изпълнение на занимателната задача от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
14.	14.	Природните богатства и дейността на човека (нови знания) с. 30 и 31 в учебника, с. 15 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Дава примери за използване на природните дадености (вода, почва, полезни изкопаеми, климат) в стопанската дейност на хората. 	Поставяне на темата. Изясняване от учителя на влиянието на повърхнината и почвите върху дейността на човека с примери от изучените природни области. Изпълнение на зад. 1 от учениците. Даване на примери за използването на въглищата, каолина, оловно-цинковите и медните руди. Посочване на най-големите им находища в България. Допълване на знанията с информацията към фиг. 2 в учебника. Разказ на учителя за различията в климата и влиянието им върху	

1	2	3	4	5	6
				отглежданите селскостопански растения и развитието на туризма. Посочване на примери от учениците за значението на водите. Изпълнение на зад. 7 и 11. Обясняване на значението на язовирите от учениците и изпълнение на зад. 5. Обясняване на значението на горите и пасищата от учениците и посочване на връзката с трудовите дейности на хората. Изпълнение на зад. 6. Изпълнение на занимателната задача от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
15.	15.	Промените в природната среда – заплаха за бъдещето на хората (нови знания) с. 32 и 33 в учебника, с. 16 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората. 	Поставяне на темата. Задаване на проблемен въпрос за действията, с които човекът застрашава природата. Обобщаване на отговорите на учениците. Прочит и обсъждане на информацията в рубриката „Любопитно“. Разказ на учителя за първите защитени територии в България. Изясняване на понятието „резерват“. Разглеждане на изображенията 2, 3, 4 и 5. Откриване на защитените територии на картата. Съставяне на списък с правила от учениците за поведение на туриста, които допринасят за опазване на природната среда. Изпълнение на зад. 7 и 8. Урочно обобщение и домашна работа.	
16.	16.	Да опазим богатствата на България (затвърдяване) с. 34 и 35 в учебника, с. 17 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира промени в природната среда, предизвикани от човека. • Назовава защитени територии и обекти. • Дава примери за отговорно поведение при природни бедствия. • Разбира зависимостта между безотговорното отношение към природните богатства и заплахите за бъдещето на хората. 	Поставяне на темата. Изпълнение на зад. 1 – разглеждане на картата на защитените територии в България и отговаряне на въпросите. Изпълнение на зад. 2 – разглеждане на изображението и обсъждане на въпросите към него. Изказване на предложения как да се намали замърсяването на околната среда с отпадъци. Прочит на съветите от учебника за намаляване на количеството пластмаса. Обсъждане природозащитни дейности, в които учениците да се включат. Коментиране на възможността за организиране на благотворителен базар и даване на предложения за използване на събраните средства. Изпълнение на зад. 4 и 5. Изпълнение на занимателната задача от книгата за учителя. Урочно обобщение и домашна работа.	
17.	17.	Княжество България. Права на гражданите (нови знания) с. 36 и 37 в учебника, с. 18 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. 	Поставяне на темата. Актуализиране на знанията по нея с разказ на ученик за Априлското въстание и Руско-турската война. Проследяване на границите на Българското княжество според Санстефанския и Берлинския договор. Попълване на линия на времето на класната дъска от 1876 г до 1879 г. и отбелязване на датите на договорите. Евристичен въпрос към	

1	2	3	4	5	6
				<p>подточка 1. Разказ от учителя за Временното руско управление. Отговаряне на проблемния въпрос – „Възможно ли е една държава да съществува без закони?“. Изясняване на понятието „конституция“. Разказ на учителя за свикването на Учредителното събрание в Търново. Работа с илюстрация 2 на с. 37. Обсъждане на текста от рубриката „Любопитно“. Обясняване на държавната уредба на Княжество България от учителя. Прочит на втора точка от урока и записване на правата на гражданите. Изясняване на понятието „демократично управление“ от речника и дискусия за управлението на Княжество България. Разглеждане на портрета на Александър I Български и прочит на текста под него. Съобщаване на информация за избирането на София за столица и записване на датата на линията на времето. Работа по илюстрация 3 на с. 37. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
18.	18.	Съединението прави силата (нови знания) с. 38 и 39 в учебника, с. 19 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на Съединението на Източна Румелия с Княжество България за национално обединение. • Разбира ролята на инициативните и отговорни личности за успешно развитие на обществото. • Дава примери за европейско влияние в живота на българите в края на XIX – началото на XX век. 	<p>Поставяне на темата. Проверка на домашната работа или представяне на ученическа презентация за княз Александър I. Работа със стенна карта на границите на България според Санстефанския и Берлинския договор. Разказ на учителя за Източна Румелия. Задаване на евристични въпроси. Разказ на учителя за подготовката на Съединението и дейността на Българския таен комитет и за извършването на Съединението. Прожекция на филма от електронния учебник. Работа с илюстрация 3 на с. 39. Проблемен въпрос за реакцията великите сили, подписали Берлинския договор. Обяснение от учителя на международната реакция спрямо Съединението и причините за нападението на Сърбия над България. Разказ за Сръбско-българската война и боевете на Сливница с опора на картината в учебника. Беседа за себеотрицанието на българските войници. Разказ на учителя за положителните последици от Съединението за обединеното отечество и управлението на Стефан Стамболов. Обсъждане по въпрос 7 на качествата на отговорния политик. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

16 седмици x 1 час седмично = 16 часа

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
19.	19.	Царство България – независима държава (нови знания) с. 40 и 41 в учебника, с. 20 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира ролята на инициативните и отговорни личности за успешно развитие на обществото. • Посочва промени във всекидневието на хората (средства за комуникация, битова техника, развлечения) в резултат на технологични нововъведения. • Дава примери за европейско влияние в живота на българите в началото на XX век. • Разбира значението на Независимостта (1908 г.) като историческо постижение на българската държава и общество. 	<p>Въвеждане в темата чрез изслушване на запис на марша по стихотворението на И. Вазов „Новото гробище над Сливница“ и беседа за припомняне на събитията от Съединението и Сръбско-българската война. Разказ на учителя за политическия живот в началото на 20. в. и поставяне на проблемни въпроси. Изясняване на понятието „предприемач“ чрез конкретни примери. Разглеждане на илюстрация 1. Разглеждане на снимка 3 на с. 41 и на предварително подготвена от учителя презентация от архивни снимки от интернет за модерния облик на българските градове в началото на XX в. Обсъждане на снимката на двамата мъже със земеделската машина на с. 41. и отговаряне на въпрос 4. Беседа за ролята на инициативните и предприемчиви личности за развитието на цялото общество. Прожекция на филма „5 минути София“ от електронния учебник. Разказ на учителя за обявяването на Независимостта. Гледане на филма в електронния учебник за обявяването на Независимостта. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
20.	20.	От Освобождението до Независимостта (затвърдяване) с. 42 и 43 в учебника, с. 21 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. • Разбира значението на Съединението на Източна Румелия с Княжество България за национално обединение. • Разбира значението на Независимостта (1908 г.) като историческо постижение на българската държава и общество. 	<p>Поставяне на темата. Обобщаване на териториалните промени и на най-значимите събития от развитието на България през периода 1878 – 1911 г. – зад. 1. Откриване от учениците на основните различия между географската и историческата карта – зад. 2. Запознаване с конституцията като исторически извор и въвеждане на учениците в работата на историците. Обясняване на принципа на разделение на властите. Припомняне на трите важни събития, дадени разбъркано – зад. 3. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	

1	2	3	4	5	6
21.	21.	Войни за национално обединение (1912 – 1918) (нови знания) с. 44 и 45 в учебника, с. 22 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Дава примери за героизъм и патриотизъм на българския народ по време на Балканските войни (1912 – 1913) 	<p>Поставяне на темата. Припомняне на разпокъсването на България с използване на стенната карта. Въвеждане на знания за Илинденско-Преображенското въстание от 1903 г. Работа със снимката на бежанци на с. 44. Разказ от учителя за изграждането на Балканския съюз. Разказ на учителя за Първата балканска война. Работа със снимката на Македоно-Одринското опълчение на с. 45 и прочит на първия параграф от рубриката „Любопитно“. Прочит на текстове, посветени на храбростта на българските войници. Обяснение на учителя за събитията, които предизвикват Втората световна война. Разглеждане на снимката на освободения Свиленград. Обсъждане по въпрос 4 от рубриката „Обсъдете“. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
22.	22.	Българската държава и общество до 1989 г. (нови знания) с. 46 и 47 в учебника, с. 23 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва спасяването на българските евреи по време на Втората световна война като пример за солидарност в българското общество. • Знае за значението на Търновската конституция като основен закон в държавата. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. 	<p>Беседа за припомняне на драматичните събития от началото на XX в. до края на Първата световна война, обявяването на Независимостта и участието на България във войните за национално обединение. Работа на дъската с линия на времето. Разказ на учителя за основните събития през междувоенния период. Обяснение събитията около спасяването на българските евреи от учителя. Прожекция и обсъждане на филма на БНТ от електронния учебник. Дискусия по въпрос 4 от рубриката „Обсъдете“. Работа с линията на времето. Беседа за основните характеристики на демократичното управление. Разказ на учителя за обществените преобразования след 9 септември 1944 г. Изясняване на понятията „комунистическа партия“ и „комунистическо управление“. Кратко обяснение на учителя за т.нар. „възродителен процес“ и обсъждане на проблемни въпроси. Разказ на учителя за последните години на комунистическия режим (1984 – 1989). Работа с линията на времето. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
23.	23.	Република България на границата на два века (нови знания) с. 48 и 49 в учебника, с. 24 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва основни характеристики на демократичното управление. • Разпознава държавните символи на съвременна България. • Разбира взаимодействието между различните общности като предпоставка за напредък на 	<p>Въвеждане в темата чрез беседа за припомняне на основните характеристики на комунистическото управление. Разказ от учителя за приемането на новата конституция на Република България от 12 юли 1991 г. Работа със схемата на държавното устройство на с. 49. Изясняване на понятието „президент“. Обсъждане на функцията на президента. Сравняване на органите на държавната власт в Р България днес с тези в</p>	

1	2	3	4	5	6
			<p>съвременното българско общество.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дава примери за органи на централни и на местни органи на държавната власт. 	<p>Царство България до 1946 г. Затвърдяване на държавните символи на Република България. Слушане на химна на България. Групова работа с текста за правата на гражданите. Обсъждане на характера, функциите и ролята на гражданските сдружения. Беседа за гражданското единство на различните етнически и религиозни общности. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
24.	24.	<p>Техническо обновление и култура през 20. век (нови знания) с. 50 и 51 в учебника, с. 25 в учебната тетрадка</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва промени във всекидневието на хората (средства за комуникация, битова техника, развлечения) в резултат на технологични нововъведения. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. 	<p>Поставяне на темата. Разглеждане на техническите новости на хронологичен принцип. Работа със снимките в учебника от 1 до 5. Групова работа за систематизиране на знанията по въпрос 1 от рубриката „Отговорете“. Разказ на учителя за културата през 20. век, онагледен с предварително подготвена презентация. Представяне на български творци, които успяват да проникнат зад „желязната завеса“ и да донесат на България европейско и световно признание. Урочно обобщение и домашна работа.</p>	
25.	25.	<p>България и българите (краят на 19. – краят на 20. век) (обобщение) с. 52 и 53 в учебника, с. 26 в учебната тетрадка</p>	<p>Всички компетентности по следните теми от учебната програма: „Българската държава след Освобождението (до края на XIX в.)“ „България и българското общество през XX в.“,</p>	<p>Поставяне на темата. Актуализиране на основните знания по нея с прочит на текста на с. 52 и обсъждане на въпросите към него. Разпознаване на историческите събития от зад. 2. Прочит на текстовете и откриване на липсващите думи. Работа с линия на времето – зад. 3. Назоваване на събития, случили ли се през 19. и 20. век. Състезателна игра на думи – зад. 4. Разпознаване на личности по текстовете и портретите от зад. 5. Назоваване на техническите изобретения, изобразени на снимките от зад. 6. Беседа за други новости, които променят всекидневието и общуването между хората. Урочно обобщение.</p>	
26.	26.	<p>България в обединена Европа (нови знания) с. 54 и 55 в учебника, с. 27 в учебната тетрадка</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на обединяването на държавите в Европейския съюз. • Дава примери за положителни последици за българските граждани от членството на България в Европейския съюз. • Разпознава знамето на Европейския съюз. • Посочва основни характеристики на демократичното управление. 	<p>Поставяне на темата. Припомняне на промените в България след 10 ноември 1989 г. и новата конституция. Разказ от учителя за на началния етап на европейското обединение. Работа с линия на времето на класната дъска и отбелязване на датата 9 май 1950 г. Разказ за създаването и разширяването на Европейската икономическа общност. Работа с картата, на която са дадени годините на присъединяване на нови държави. Отбелязване на линията на времето 1957 г., в която се създава Европейската икономическа общност. Обсъждане на въпроса защо и други държави искат да се присъединят. Самостоятелен прочит на първа подточка. Изясняване защо</p>	

1	2	3	4	5	6
				България и други страни от Източна Европа се присъединяват след 1989 г. Разказ на учителя за присъединителния процес и приемането на България. Беседа за ползите от членството в ЕС. Четене на текста в рубриката „Любопитно“. Самостоятелна изява на децата по втора подточка. Поставяне на задачи за проучване. Урочно обобщение.	
27.	27.	Ние сме граждани на европейска България (затвърдяване) с. 56 и 57 в учебника, с. 28 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението от обединяването на държавите в Европейския съюз. • Дава примери за положителни последици за българските граждани от членството на България в Европейския съюз. 	Поставяне на темата. Съчиняване на описание за посетени градове и страни членки на ЕС. Слушане на популярни думи на различни европейски езици. Изработване на картинен речник с названията на обекти на чуждия език. Разглеждане на етикети на стоки, внасяни от Европейския съюз. Сравняване на данни за разстоянията между европейските столици.	
28.	28.	Български постижения в световната култура (нови знания) с. 58 и 59 в учебника, с. 29 в учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Разказва за личности, прославили България с културни, спортни и научни постижения. • Разбира взаимодействието между различните общности като предпоставка за напредък на съвременното българско общество. • Дава примери за положителни последици за българските граждани от членството на България в Европейския съюз. 	Поставяне на темата. Кратко изложение по съдържанието в учебника. Представяне на личности с европейска и световна известност от конкретната област или регион от учениците. Обсъждане на въпроса от рубриката „Обсъдете“. Урочно обобщение. За домашна работа – изготвяне и представяне на малки ученически проекти.	
29.	29.	Български постижения в световната култура (затвърдяване) – проектна работа	<ul style="list-style-type: none"> • Разказва за личности, прославили България с културни, спортни и научни постижения. • Разбира взаимодействието между различните общности като предпоставка за напредък на съвременното българско общество. • Дава примери за положителни последици за българските граждани от членството на България в Европейския съюз. 	Проектна работа по групи. Създаване на необходимата организация. Обработване на събраната информация. Завършване и представяне на проектите пред класа. Обобщаване и оценяване на резултатите от проектната работа. Урочно обобщение.	
30.	30.	София – древна и млада (нови знания) с. 60 и 61 в учебника, с. 30 в	<ul style="list-style-type: none"> • Разказва за местоположението на столицата на България с помощта на карта. 	Поставяне на темата. Определяне на географското положение на столицата с помощта на картата в учебника на с. 68 – 69. Самостоятелен прочит от учениците на първата подточка и	

1	2	3	4	5	6
		учебната тетрадка	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по изображение известни културни паметници и природни дадености на българската столица. • Свързва важни забележителности на столицата с историческите епохи, на които принадлежат. • Разбира значението на столицата като съвременен административен център на страната. 	разпределяне на дадените в текста паметници по периодите, изучавани в 3. и 4. клас: в Древността, Средновековието, Възраждането. Четене, сравняване и коригиране на отговорите. Работа с двете снимки на с. 61 горе. Описване и сравняване на улиците, броя, вида, големината на сградите. Работа със снимките на най-важните забележителности. Състезание за разпознаване на обекти по изготвена предварително от учителя презентация от снимки на дадените и на други обекти, за които се дава информация в процеса на работа. Прожекция и обсъждане на филмите от поредицата „5 минути София“ в електронния учебник. Урочно обобщение и домашна работа.	
31.	31.	Съвременна България в Европа и света (обобщение) с. 62 и 63 в учебника, с. 31 в учебната тетрадка	Всички компетентности по следните теми от учебната програма: „България и българското общество през XX в.“, „Европейският път на България“, „Български приноси“ „София – съвременна столица“	Поставяне на темата. Актуализиране на основните знания по нея с прочит на текста на с. 62 и обсъждане на въпросите към него. Работа с линията на времето от зад. 1 и откриване на означените събития. Прочит на основните ценности на Европейския съюз от зад. 2. Беседа за техния принос за напредъка на народите в обединена Европа. Разпознаване на снимки на известни българи, изявили се в областта на културата и спорта – зад. 3. Разпознаване на забележителности на София по изображения. Съотнасяне на всяка от тях към съответния период от нашето минало. Урочно обобщение.	
32.	32.	България – природни области (годишен преговор)	Всички компетентности по следните теми от учебната програма: „България в Европа“ „Природни области в България“ „Богатствата на България – природа и хора“	Поставяне на темата. Изпълняване на задачите от учебника и учебната тетрадка. Оценка и самооценка на знанията на учениците. Урочно обобщение и домашна работа.	
33.	33.	България и българите (краят на 19. – началото на 21. век) (годишен преговор)	Всички компетентности по следните теми от учебната програма: „Българската държава след Освобождението (до края на XIX в.)“ „България и българското общество през XX в.“, „Европейският път на България“, „Български приноси“ „София – съвременна столица“	Поставяне на темата. Изпълняване на задачите от учебника и учебната тетрадка. Оценка и самооценка на знанията на учениците. Урочно обобщение и домашна работа.	

1	2	3	4	5	6
34.	34.	Диагностика – изходно ниво	Компетентностите от учебната програма по човекът и обществото за 4. клас	Самостоятелна работа на учениците.	

Разработил:

(Име, фамилия, подпис)

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

1. Годишното тематично разпределение се разработва от преподаващия учител за всяка учебна година и за всеки клас (а при необходимост – и по паралелки), като се отчитат интересите на учениците и спецификата на образователната среда.
2. Годишното тематично разпределение на учителя по т. 1 се утвърждава от директора на училището преди началото на учебната година.
3. В колона 1 се записва поредният номер на учебния час. Броят на учебните часове в тематичното разпределение трябва да отговаря на броя на часовете по училищен учебен план за съответния клас.
4. В колона 2 се посочва учебната седмица по ред, като следва да се отчита броят на учебните седмици по заповед на министъра за графика на учебното време.
5. В колона 3 се посочва темата на урочната единица, като тя трябва да отговаря на темата, записана в дневника. Темата на урочната единица се определя от учителя и може да не е същата като темата на урока в учебника или темата в учебната програма.
6. В колона 4 се описват накратко компетентностите като очаквани резултати от обучението в рамките на конкретната урочна единица
7. В колона 5 се записват учебни дейности, свързани с преподаване на нов учебен материал, упражнения, преговор, както и за гарантиране на изпълнението на учебната програма в съответствие с предвиденото в раздел „Дейности за придобиване на ключови компетентности и междупредметни връзки“ на съответната учебна програма.
8. При възникнали обстоятелства от обективен характер годишното тематично разпределение подлежи на изменение, допълнение и реструктуриране, което се отразява в колона 6 или в допълнителна таблица и се утвърждава допълнително от директора на училището при спазване на препоръчителното процентно разпределение на задължителните учебни часове за годината.